

JUMBO PYRAMID - АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРИКЛЮЧЕНИЕ В ДРЕВЕН ЕГИПЕТ

JUMBO PYRAMID - АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРИКЛЮЧЕНИЕ В ДРЕВЕН ЕГИПЕТ

Подходяща възраст: 6+ години EDM013

Добре дошъл, малък археолог! ☐ Пред теб стои загадъчна пирамида, в която са скрити съкровища от света на Древен Египет. Въоръжи се с инструмента и четката, разкопавай внимателно и откривай находките една след друга. Всяка от тях ще ти разкаже част от историята на една от най-удивителните цивилизации в света.

Готов ли си да пътуваш хиляди години назад във времето? Да започваме! ☐

☐ ДОБРЕ ДОШЪЛ В ДРЕВЕН ЕГИПЕТ

Древен Египет възниква в **Североизточна Африка** и е една от най-значимите цивилизации в човешката история. В продължение на хилядолетия египтяните изграждат градове, храмове, гробници и огромни пирамиди, създават произведения на изкуството и оставят след себе си безброй загадки.

Историята на Древен Египет преминава през няколко големи периода – **Старото царство, Средното царство и Новото царство**, разделени от периоди на политическа нестабилност. Египетското изкуство и архитектура оставят огромно културно наследство, а пирамидите, храмовете, статуите и гробниците продължават да вдъхновяват изследователи и пътешественици.

💡 **Знаеш ли, че?** Голяма част от това, което знаем за Древен Египет днес, е открито именно от археолози. Те изследват не само големи съкровища, но и съдове, инструменти, монети, надписи и предмети от ежедневието.

👤👤👤 КАК СА ЖИВЕЛИ ДРЕВНИТЕ ЕГИПТЯНИ?

За древните египтяни чистотата и външният вид били важни. Много хора се къпели в Нил и използвали пастообразни почистващи смеси от животински мазнини и креда. Използвали ароматни масла и мехлеми, а мъжете често бръснели телата си.

Дрехите обикновено се изработвали от **лек лен**, подходящ за горещия климат. Богатите мъже и жени носели перуки, бижута и козметика. Децата често ходели без дрехи до настъпването на зрелостта, а майките се грижели основно за тях, докато бащите осигурявали прехраната на семейството.

 А как са се забавлявали? Египтяните обичали музиката и игрите. Една от най-известните настолни игри била **Сенет**, а друга – **Мехен**, имала кръгло игрално поле. Децата играели с топки и жонглирали, а изображения в гробници показват и състезания по борба. Богатите египтяни се забавлявали с лов и плаване с лодки.

 Знаеш ли, че? Сенет е една от най-древните известни настолни игри. Археолозите са откривали комплекти за нея дори в египетски гробници.

ТВОЯТА МИСИЯ - ЗАПОЧНИ РАЗКОПКИТЕ!

Време е и ти да станеш археолог. В блока са скрити находки, които чакат да бъдат открити.

- 1. Подготви обекта.** Постави блока върху лесна за почистване повърхност, голяма тава или лист хартия.
- 2. Започни внимателно.** С инструмента за разкопки бавно отстранявай гипса, докато забележиш част от скрит предмет.
- 3. Откри ли нещо? Забави темпото!** Продължи много внимателно около находката и използвай четката, за да отстраняваш праха и малките парченца.
- 4. Освободи съкровището.** След като го извадиш напълно, почисти го с кърпа или с малко вода.
- 5. Археологът винаги почиства след себе си!** Прибери инструмента и четката, почисти работното място и измий ръцете си със сапун и вода.

 Тайна на добрия археолог: Не е важно кой копае най-бързо. Истинските археолози работят **бавно и внимателно**, защото една невнимателна стъпка може да повреди находката.

НАХОДКА: ПОГРЕБАЛНАТА МАСКА НА ТУТАНКАМОН

Тутанкамон е древноегипетски фараон от **XVIII династия**, управлявал приблизително през **1334-1325 г. пр.н.е.** През **1922 г.** археологът **Хауърд Картър** открива почти непокътнатата му гробница при разкопки, финансирани от лорд Карнарвън.

Вътре са открити **над 5000 предмета!** Прочутата погребална маска на Тутанкамон се превръща в един от символите на Древен Египет, а самият фараон

често е наричан „**Крал Тут**“.

След откриването на гробницата смъртта на няколко души, свързани с нея, поражда популярната легенда за „**проклятието на фараоните**“.

🕒 **Мисия:** Представи си, че ти си Хауърд Картър и току-що виждаш вход към неизвестна гробница. Кое би било първото нещо, което би потърсил вътре?

📄 **НАХОДКА: ВЕЛИКИЯТ СФИНКС В ГИЗА**

Никой не знае със сигурност защо и точно кога е създаден **Великият сфинкс в Гиза**. Той е една от най-старите и най-големи монументални скулптури в света. Много специалисти смятат, че е създаден по времето на фараона **Хафра**, управлявал приблизително през **2558-2532 г. пр.н.е.**, макар да няма окончателно доказателство за това.

Сфинксът има **тяло на лъв и човешка глава** – впечатляваща комбинация, свързвана със сила и владетелска мощ.

🔍 **Предизвикателство:** Погледни внимателно своята находка. Можеш ли да различиш човешката глава и лъвското тяло?

📄 **НАХОДКА: СКАРАБЕЙ**

Скарабейт бил един от най-важните амулети в Древен Египет. Тези бръмбари търкалят по земята топчета, а египтяните виждали в това движение символ на **Слънцето, което преминава през небето**.

Така скарабейт се превръща в символ на **прераждането и новия живот** – както Слънцето изчезва вечер, а на следващата сутрин отново изгрива.

💡 **Знаеш ли, че?** Археолозите са открили огромен брой амулети с форма на скарабей. Някои били носени като украшения и талисмани.

▲ **НАХОДКА: ПИРАМИДИТЕ В ГИЗА**

Трите прочути големи пирамиди са построени за фараоните **Хуфу (Хеопс), Хафра (Хефрен) и Менкаура (Микерин)**.

Великата пирамида на Хуфу е най-старата и най-голямата. Страната на основата ѝ е приблизително **230 m**, а първоначалната височина – около **147 m**. **Пирамидата на Хафра** има основа със страна около **216 m** и първоначална височина приблизително **143 m**.

Пирамидата на Менкаура е най-малката от трите – страна на основата около **109 m** и височина приблизително **66 m**.

💡 **Знаеш ли, че?** Великата пирамида е единственото от **Седемте чудеса на древния свят**, оцеляло до наши дни.

🎯 **Предизвикателство:** Коя от трите пирамиди би избрал да изследваш първо?

☀ **НАХОДКА: РА - БОГЪТ НА СЛЪНЦЕТО**

Ра бил един от най-важните богове за древните египтяни – бог на **Слънцето и светлината** и покровител на фараоните. Според древните вярвания Слънцето преминавало по небето като част от ежедневното пътуване на Ра.

Ра често е изобразяван като **човек с глава на сокол и слънчев диск** над нея. С времето той започнал да се свързва не само с небето, но и със Земята и отвъдния свят.

🔍 **Открий символа:** Ако видиш сокол и слънчев диск върху египетско изображение, вече знаеш кое божество може да представляват.

🗿 **НАХОДКА: МУМИЯ**

Мумия е запазено тяло на починал човек или животно. Древните египтяни вярвали силно в **задгробния живот** и смятали, че душата продължава своето съществуване след смъртта. Затова полагали огромни усилия да запазят тялото чрез **мумифициране**.

💡 **Знаеш ли, че?** Египтяните мумифицирали не само хора. Открити са мумии на **котки, птици, крокодили и други животни**.

👑 **НАХОДКА: ЦАРИЦА НЕФЕРТИТИ**

Името **Нефертити** обикновено се превежда като „**Красивата дойде**“. Тя е царица на Древен Египет и съпруга на фараона **Ехнатон** през XIV век пр.н.е. Заедно с него подкрепя почитането на **Атон - слънчевия диск**, както и нов художествен стил, различен от традиционното египетско изкуство.

Произходът ѝ остава загадка. Според една теория тя произхожда от египетския град **Ахмим** и е свързана с високопоставения сановник Ай; други теории предполагат чужд произход.

💡 **Знаеш ли, че?** Прочутият бюст на Нефертити е открит през **1912 г.** и днес е един от най-разпознаваемите образи от Древен Египет.

🐈 **НАХОДКА: АМУЛЕТ НА АНУБИС**

Анубис е едно от най-древните египетски божества и е свързан с

мумифицирането, погребалните обреди и света на мъртвите. Често е изобразяван като човек с **черна глава на чакал**.

Черното не символизирило само смъртта. То напомняло и за **плодородната черна почва край Нил**, а следователно и за новия живот и възраждането.

🕒 **Мисия:** Потърси главата на чакал върху своята находка. Вече можеш да разпознаеш Анубис като истински египтолог!

🐱 **НАХОДКА: БАСТЕТ - БОГИНЯТА КОТКА**

Бастет, наричана още Баст, първоначално била изобразявана като лъвица, а по-късно – като **котка**. Смятана била за дъщеря на Ра. Култът към нея бил особено силен в **Бубастис**, в делтата на Нил.

Археолозите са открили огромни гробища с **мумифицирани котки**, както и хиляди бронзови статуетки и малки котешки амулети.

💡 **Знаеш ли, че?** Котките били много ценни и в ежедневието, защото помагали да се пазят хранителните запаси от гризачи.

📄 **НАХОДКА: ДРЕВНОЕГИПЕТСКА ЗЛАТНА МОНЕТА**

След смъртта на **Александър Велики** в Египет възниква Птолемеевото царство. **Птолемей I**, един от военачалниците на Александър, става владетел на Египет и се провъзгласява за фараон. Птолемеевата династия управлява до смъртта на **Клеопатра VII** и римското завладяване през **30 г. пр.н.е.**

Златните монети от този период, известни като **октодрахми**, са сред най-впечатляващите древни монети. Някои съдържали почти **една унция чисто злато**.

🔍 **Археологическа тайна:** Монетите могат да разкажат много – кой е управлявал, какви символи са били важни и дори как се е променяла властта.

💎 **НАХОДКА: АМЕТИСТ**

Аметистът е ценен от хилядолетия заради красивия си виолетов цвят. В Древен Египет от него изработвали **амулети и талисмани**, свързвани с религиозни и магически вярвания.

Днес го определяме като полускъпоценен камък, но в определени исторически периоди той бил изключително ценен.

💡 **Знаеш ли, че?** Аметистът всъщност е **виолетова разновидност на кварца**.

Цветът му може да бъде от нежнолилав до наситено виолетов.

💎 **НАХОДКА: „ЗЛАТОТО НА ГЛУПАЦИТЕ“**

Изглежда като злато... блести като злато... но **не е злато!**

Това е **пирит** – минерал с характерен метален, златист блясък. Именно заради приликата си с истинското злато той е подвеждал много хора и получава прякора **„златото на глупаците“**.

💡 **Знаеш ли, че?** Пиритът може естествено да образува удивително правилни **кубични кристали**. Те изглеждат сякаш са изрязани от човек, но всъщност са създадени от природата.

🏆 **ФИНАЛНА МИСИЯ - КОЛКО ДОБЪР АРХЕОЛОГ СТАНА?**

Разкопките приключиха, но експедицията ти в Древен Египет тепърва започва! Подреди всички открити съкровища и виж колко от тях можеш да разпознаеш без помощ: **Тутанкамон • Сфинкс • Скарабей • Пирамида • Ра • Мумия • Нефертити • Анубис • Бастет • Златна монета • Аметист • Пирит.**

Можеш ли да разкажеш поне **един интересен факт за всяка находка**? Ако успееш, поздравления – вече си завършил своята първа експедиция като **малък археолог!** ☐☐

Запомни: Истинският археолог не търси само съкровища. Той се опитва да разбере **историята, която всяка находка може да разкаже**.